

शास्त्रि-प्रतिष्ठा (साहित्यम्)

B.A. Hons. Sahitya

सत्रम् (Semester) – 8

GE-8: विषयनाम (Course Name) - ध्वनिः गुणीभूतव्यङ्ग्यभेदाश्च

A. विषयस्य उद्देश्यानि (Course Objectives):

1. भारतीयकाव्यशास्त्रे ध्वनेः गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य च परिचयप्रदानम्।
2. ध्वनेः भेदानां ज्ञानप्रदानम्।
3. गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य भेदानां ज्ञानप्रदानम्।

B. विषयस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः:-

1. भारतीयकाव्यशास्त्रे ध्वनेः गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य परिचयं ज्ञास्यन्ति।
2. ध्वनेः भेदान् ज्ञास्यन्ति।
3. गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य भेदान् ज्ञास्यन्ति।

C. क्रेडिटप्रारूपम् (Credit Framework)

विषय- कूटाङ्कः (Course Code)	विषयशीर्षकः (Course Title)	विषयस्य क्रेडिटविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			क्रेडिट (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः Practical/ Practice	
GE-8	ध्वनिः गुणीभूतव्यङ्ग्यभेदाश्च	24	24	32	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Detailed Syllabus):

Unit: I ध्वनेरष्टादश भेदाः, रससूत्रव्याख्यानि च

Credit: 01

- अविवक्षितवाच्यध्वनिः
- विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः
- मम्मटोक्तं रसस्वरूपं रससूत्रस्य व्याख्यानानि च

Unit: II रसादिध्वनेरष्टौ भेदाः उदाहरणानि च

Credit: 01

- रसध्वनेर्भेद उदाहरणं च
- भावध्वनेर्लक्षणमुदाहरणं च
- रसाभासभावाभासयोर्लक्षणम् उदाहरणं च
- भावशान्तेरुदाहरणम्
- भावोदयस्योदाहरणम्
- भावसन्धेरुदाहरणम्
- भावशबलताया उदाहरणम्

Unit: III संलक्ष्यक्रमध्वनिः

Credit: 01

- शब्दशक्त्युद्भवः
- अर्थशक्त्युद्भवः
- उभयशक्त्युद्भवः

Unit: IV गुणीभूतव्यङ्ग्यम्

Credit: 01

- गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य भेदाः
- गुणीभूतव्यङ्ग्यस्योदाहरणानि
- ध्वनिगुणीभूतव्यङ्ग्यसङ्करः

D.निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts):

1. काव्यप्रकाशःमम्मटः, भट्टवामनाचार्यः, (झलकीकरः), परिमलपब्लिकेशनम् -, दिल्ली, 2008

E.सहायकग्रन्थाः (Additional Readings):

1. काव्यात्ममीमांसा, डा. जयमन्तमिश्र . चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी .2005
2. संस्कृतकाव्यशास्त्र का इतिहास, पीवी काणे ., डा० ईश्वरचन्द्रशास्त्री , मोतीलालबनारसीदास दिल्ली, 2007
3. संस्कृतकाव्यशास्त्र का इतिहास, डॉ सुशीलकुमार डे, श्रीमायाराम शर्मा, बिहार हिन्दी ग्रन्थ अकादमी, पटना 1988
4. भारतीय काव्यशास्त्र के प्रतिनिधि, सिद्धान्त डॉ राजवंश सहायहीरा, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 1967

F. परीक्षापद्धतिः माध्यमश्च (Examination Scheme and Mode):

- 1.परीक्षा (क) परीक्षाद्वारा बाह्यमूल्याङ्कनम्-

1. वैकल्पिकप्रश्नोत्तराणि, 2. एकेन वाक्येन उत्तरलेखनम् 3. लघूत्तरीयप्रश्नाः, 4. दीर्घोत्तरप्रश्नाः।

(ख) आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-

अधोलिखितेषु कानिचित् चत्वारि आश्रित्य मूल्याङ्कनं विधेयम्- 1.कार्यशालासु भागग्रहणम्, 2.प्रदत्तकार्यलेखनम्, 3.पाठ्यविषयाधारेण विडियोनिर्माणम्, 4. शास्त्रसंजीवनीकार्यक्रमे भागग्रहणम्, 5.वाग्वर्धिनीसभायाम् अधीतविषयप्रस्तुतिः।